

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Evy Baranovej v právnej veci žalobcu: **S.A.K.**, zastúpeného *Mgr. M. B., advokátom*, proti žalovanému: **Protimonopolný úrad Slovenskej republiky**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Rady žalovaného č. 2006/KH/R/2/089 zo dňa 3. augusta 2006, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 380/2006-100 zo dňa 21. marca 2007, takto:

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 380/2006-100 zo dňa 21. marca 2007 **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je **povinný** zaplatiť žalobcovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu vedený v vo Všeobecnej úverovej banke, a.s., č.ú.: 1571363854/0200, v sume 133,11 Eur, do troch dní po právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom zo dňa 21. marca 2007, č.k. 2 S 380/06-100 Krajský súd v Bratislave zrušil napadnuté rozhodnutie Rady žalovaného č. 2006/KH/R/2/089 zo dňa 3. augusta 2006 a prvostupňové rozhodnutie žalovaného č. 2005/KH/1/1/136 zo dňa 22. decembra 2005 podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Rozhodnutím zo dňa 3. augusta 2006 č. 2006/KH/R/2/089 Rada žalovaného zmenila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Protimonopolného úradu SR, odboru dohľad obmedzujúcich súťaž č. 2005/KH/1/1/136 zo dňa

22. decembra 2005, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta 50 000,-- Sk za uzavretie dohody obmedzujúcej súťaž. Druhostupňový správny orgán výrok v časti pokuty zmenil a uložil žalobcovi peňažnú pokutu vo výške 100 000,-- Sk.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že časť žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bola žalobcovi uložená peňažná pokuta za uzavretie dohody obmedzujúcej súťaž, týkajúcej sa ustanovenia § 38 ods. 2 Advokátskeho poriadku, kde je upravený spôsob oznamovania informácií prostredníctvom webových stránok a informačných materiálov, ktoré nesmú byť verejne prístupné mimo priestorov advokátskej kancelárie a pokiaľ sa jedná o ustanovenie § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku, ktorý upravuje, že advokát, združenie alebo spoločnosť si nesmie prostredníctvom tretích osôb robiť reklamu na reklamných plochách, pútačoch a podobných prostriedkoch reklamy, ani v televíznom alebo rozhlasovom vysielaní alebo filme, je dôvodná. Taktiež podľa § 41 ods. 2 Advokátskeho poriadku ustanovenia predchádzajúceho odseku a § 38 a 39 platia primerane aj na reklamu uskutočňovanú prostredníctvom všetkých druhov médií, telefónu, faxu, počítačových sietí, internetu a každej formy sponzoringu.

Uviedol, že existujú iné prostriedky, ktorými môže advokát prezentovať svoju činnosť. Advokátovi sa nezakazuje, aby rôzne informačné materiály verejnosti sprístupnil, ak tak robí zo svojej kancelárie. Zákaz smeruje k zabráneniu distribúcie materiálov na nevhodných miestach. Zákaz nesmeruje k tomu, aby tieto informačné materiály boli verejnosti prístupné v jeho kancelári a odtiaľ distribuované. Zakazuje iba to, aby boli prístupné mimo kancelárie. Takáto regulácia nie je svojvoľným obmedzovaním advokátov, ale úpravou sledujúcou legitímny účel zachovania dôveryhodnosti a dôstojnosti advokátskeho stavu, pretože postavenie advokátov, príp. výkon advokácie je výkonom povolania, ktoré sa vyznačuje mnohými osobitosťami a jej výkon musí byť spojený s mimoriadnou zodpovednosť voči klientom, spoločnosti a v konečnom dôsledku aj voči stavovskej organizácii. Advokácia realizuje základné právo fyzických osôb na obhajobu a právnu pomoc, je zameraná na ochranu ďalších ústavných zákonných práv a záujmov fyzických a právnických osôb a to zastupovaním klientov pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými subjektmi. Z vyššie uvedeného vyplýva, že osobitná povaha výkonu advokátskeho povolania ho odlišuje od ostatných foriem podnikania, preto je logické, že podmienky výkonu reklamy advokátov a jej obmedzenia je treba upraviť osobitne, čo nie je v európskom priestore ničím neobvyklým.

Súd konštatoval, že zákaz podľa § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku sleduje legitímny záujem eliminovať negatívne dôsledky závadnej reklamy šírenej takými prostriedkami, ktoré jej negatívne dôsledky znásobujú oproti iným metódam a predstavujú tak osobitné nebezpečenstvo pre klienta.

V odôvodnení rozsudku krajský súd taktiež poukázal na právnu úpravu v členských štátoch, a to konkrétne v Dánsku (zákon č. 809/2001), vo Francúzsku (normatívne rozhodnutie Národnej rady advokátskych komôr), v Luxembursku (zákon o advokácii z roku 1991) a v Portugalsku (vyhláška č. 84/84 – Stanovy advokátskej komory) ako i na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý sa zaoberal obmedzeniami reklamy advokátov v rozsudku CASADO COCA proti Španielsku z roku 1994.

Záver Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci, kde bol sťažovateľ disciplinárne postihnutý za reklamu v lokálnych novinách, ktorej obsahom boli sťažovateľovo meno s titulom právnik, adresa advokátskej kancelárie a telefónne číslo, bol taký, že nespochybnil pravidlá vnútroštátnej úpravy obsahujúcej obmedzenia reklamy, pretože predmetné pravidlá boli vytvorené na ochranu verejnosti zabezpečením rešpektu členov Advokátskej komory. Taktiež uviedol, že reklama v médiách je pre občana možnosťou objaviť charakteristiky služby alebo tovarov, ktoré sú mu ponúkané. Napriek tomu je niekedy potrebné reklamu obmedziť, aby sa zabránilo nekalosúťažnému konaniu, klamlivej a zavádzajúcej reklame. Európsky súd pre ľudské práva skonštatoval, že vyššie uvedené pravidlá povoľovali reklamu v niektorých prípadoch, preto zákaz reklamy nie je absolútny. Zároveň skonštatoval, že uvedené nie je v rozpore s čl. 10 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal žalovaný odvolanie a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol, pretože rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nesúhlasil s tvrdením krajského súdu, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože podľa jeho názoru nesprávne právne posúdenie veci je situácia, kedy „...správny orgán podriadil zistený skutkový stav pod právnu normu, ktorá sa na vec nevzťahuje alebo sa na ňu nevzťahuje v uvedenom rozsahu“, pričom napadnuté rozhodnutia zrušené rozsudkom krajského súdu aplikujú na zistený skutkový stav primeranú právnu normu, v primeranom rozsahu.

Podľa názoru žalovaného krajský súd mylne posúdil odôvodnenosť žalobného návrhu týkajúceho sa zhodnotenia charakteru ustanovení § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku schváleného Konferenciou advokátov dňa 19. júna 2004 v Bratislave.

Taktiež krajský súd nemal vôbec preskúmať zhodnotenie charakteru vyššie uvedených ustanovení advokátskeho poriadku z pohľadu ochrany hospodárskej súťaže, nakoľko podľa názoru žalovaného ide o vecnú podstatu preskúmaných

rozhodnutí, ktorá presahuje jeho kompetencie pri súdnom prieskume v rámci správneho súdnictva, ktorého limitom má byť zákonnosť ako taká.

Samotné odôvodnenie rozsudku krajského súdu ohľadne nezákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovaného v časti týkajúcej sa posúdenia formy reklamy poskytovania advokátskych služieb s poukazom na ustanovenie § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku ako i príkladný výpočet krajín regulujúcich reklamu obmedzujúcim spôsobom, nie sú dostatočne relevantné na to, aby preukázali, že reštriktívna forma reklamy, resp. formy jej prezentovania, je nevyhnutná a pre spotrebiteľa prospešná.

Podľa názoru žalovaného krajský súd k úprave v Dánsku zavádzajúco uviedol, že „V Dánsku podľa zákona č. 809/2001 musí advokát vystupovať v súlade s dobrými mravmi. Nesmie mimo výkon advokácie v obchodných vzťahoch ekonomickej povahy vystupovať spôsobom nevhodným advokáta.“ Uvedené tvrdenie je vágne bez vecného súvisu s inzerovaním služieb advokáta, ktoré navyše vôbec nesvedčí v prospech regulácie reklamy a nie je dôkazom, že v Dánsku dochádza k prísnej regulácii reklamy advokátov.

Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na to, pokiaľ sa jedná o právnu úpravu v Dánsku, že štúdia Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie, vypracovaná pre Európsku komisiu, (ďalej len Komisia), (Regulation of Professional Services. Final Report – Part 2. Study for the European Commission, DG Competition. Institute for Advanced Studies, Vienna, s. 136.) o situácii v Dánsku uvádza, že zmeny uskutočňované v polovici deväťdesiatych rokov spolu s neskoršími zmenami viedli k stavu, kedy (v súlade s etickým kódexom) je pre inzerovanie advokátskych služieb a osobnú propagáciu advokáta stanovené jedine to, že nesmú obsahovať nekorektné, zavádzajúce a neprimerane mylné informácie.

V odvolaní poukázal na to, že vo svojich rozhodnutiach nijako nespochybnil potrebu určitej miery regulácie reklamy stavovskou organizáciou za účelom zachovania dôstojnosti a dôveryhodnosti advokátskeho povolania. Namietaná bola len neprimeranosť existujúcej úpravy v Advokátskom poriadku.

V tejto súvislosti žalovaný poukázal na „správu Komisie“ – materiál Komisie Správa o súťaži v profesijných službách z 9. februára 2004 (Communication from the Commission. Report on Competition in Professional Services. [COM(2004) 83 final], z obsahu ktorej vyplýva, že aj keď Komisia uznáva, že určitá regulácia v sektore profesijných služieb je ospravedliteľná, v niektorých prípadoch môžu byť, resp. mohli by byť využité silnejšie prosúťažné mechanizmy namiesto tradičných reštriktívnych pravidiel.

Napriek istému uvoľneniu regulácie reklamy Komisia v materiáli nadväzujúcom na správu Komisie z roku 2004, Profesionálne služby – priestor pre ďalšie reformy – Pokračovanie správy o hospodárskej súťaži v profesijných službách [COM (2005) 0405 final] (ďalej len „pokračovanie správy Komisie“) zdôrazňuje fakt, že aj zostávajúce reštriktívne pravidlá, ktoré zatiaľ neboli odstránené, majú za následok narušenie súťaže. Komisia v uvedenej súvislosti poukazuje na test proporcionality, ktorým by sa mali prehodnotiť tradičné profesijné pravidlá obmedzujúce súťaž, aby bolo možné vyhodnotiť, či tieto slúžia záujmom verejnosti, resp. či sú objektívne zdôvodniteľné.

Pokiaľ sa jedná o prípad CASADO COCA žalovaný uvádza, že predmetné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva smeruje k preukázaniu, že obmedzenie reklamy služieb advokátov nie je obmedzením základných práv a slobôd, napr. slobody slova, resp. práva na informácie. Teda prípad CASADO COCA ako taký sa prioritne zaoberá otázkou, či zákazom reklamy advokátskych služieb dochádza k porušovaniu základných práv advokáta a nie otázkou, či obmedzenie/zákaz inzerovať svoje advokátske služby je primeraný a odôvodnený z pohľadu ochrany hospodárskej súťaže a z hľadiska ochrany spotrebiteľa pred nedostatočnou informovanosťou.

Žalobca navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa postupoval správne, ak zistené vady v rozhodnutí žalovaného subsumoval pod ustanovenie § 250j ods. 2 písm. a) OSP.

Uviedol, že súd prvého stupňa z komparatívneho hľadiska nevychádzal pri hodnotení žaloby len z úpravy Dánskeho kráľovstva, ale aj z úpravy ďalších krajín s vyspelou trhovou ekonomikou, ktoré sú súčasťou Európskej únie.

Pokiaľ sa žalovaný odvoláva na správu Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie, jedná sa o nový dôkaz, zásadne použitý v odvolacom konaní, preto jeho námietka je neprípustná. Rovnako je to i v súvislosti s predloženým dôkazom materiálom Komisie Správa o súťaži v profesijných službách z 9. februára 2004, ktorý žalovaný nenavrhol vykonať ako dôkaz v konaní pred súdom prvého stupňa, pričom povaha a obsah tohto dokumentu sú v tejto veci irelevantné, pretože má všeobecný charakter a skôr povahu odporúčania, a nie prameňa, podľa ktorého interpretovať a aplikovať právnu normu.

Komisia k svojim zisteniam dospela po určitom čase a jej závery nie sú striktné. Po desaťročiach existencie určitého právneho stavu Komisia dospieva k zisteniam a záverom, ktoré znamenajú zásadný odklon od dlhodobo rešpektovaného stavu. Komisia preto vyzýva štáty, aby analyzovali prostredie svojich vnútorných trhov a aby vykonávali rozumné reformy. Je otázkou, či je vzhľadom na uvedené spravodlivé a rešpektujúce princípy rozumnej verejnej správy (osobitne princíp právnej istoty, predvídateľnosti a proporcionality) presadzovať tieto nové názory

a zmenu politiky takým spôsobom, aký zvolil žalovaný, t.j. trestaním. Žalovaný sa ani nepokúsil v rámci diskusie silou argumentov presvedčiť o správnosti svojho postoja a nedal podnet na legislatívne zmeny.

Podľa názoru žalobcu žalovaný opomína, že dôvodom regulácie reklamy advokátov nie je len ochrana klientov, ale aj zachovanie dôstojnosti a vážnosti, a tým aj dôveryhodnosti advokátskeho stavu v očiach verejnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalovaného (§ 212 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 OSP) na pojednávaní podľa § 250ja ods. 2 OSP veta druhá a dospel k záveru, že je vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody.

V uvedenej právnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom súdneho preskúmania bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. 2006/KH/R/2/089 zo dňa 3. augusta 2006, ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž č. 2005/KH/1/1/136 zo dňa 22. decembra 2005 nasledovne :

Advokátsky poriadok Slovenskej advokátskej komory schválený konferenciou advokátov dňa 19. júna 2004 v Bratislave je v nasledovných ustanoveniach

a/ Ustanovenie § 37 ods. 4 Advokátskeho poriadku

b/ Ustanovenie § 37 ods. 5 Advokátskeho poriadku

c/ Ustanovenie § 38 Advokátskeho poriadku

d/ Ustanovenie § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku v spojení s § 41 ods. 2 Advokátskeho poriadku podľa Článku 81 Zmluvy o založení ES dohodou, ktorá môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktorej cieľom alebo výsledkom je vylúčenie, obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže, a preto je zakázaná a zároveň je dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoOHS), ktorá je podľa § 4 ods. 4 tohto zákona zakázaná.

Pred vydaním napadnutých rozhodnutí Protimonopolný úrad SR, odbor dohôd obmedzujúcich súťaž začal správne konanie podľa § 25 ods. 1 ZoOHS vo veci možného porušenia ustanovenia § 4 ZoOHS, ktoré je obsahom 7. časti Advokátskeho poriadku – informácie o výkone advokácie a reklama – schváleného Konferenciou

advokátov, ktorá sa uskutočnila v dňoch 18. a 19. júna 2004. V predmetnom správnom konaní úrad posudzoval, či nedošlo k porušeniu čl. 81 (1) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 22. decembra 2005, č. 2005/KH/1/1/136 rozhodol o nezlučiteľnosti niektorých ustanovení Advokátskeho poriadku a o uložení pokuty vo výške 50 000,-- Sk.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovaného ako i rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP, nakoľko podľa názoru krajského súdu rozhodnutia správnych orgánov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. Krajský súd konštatoval, že ustanovenia § 38 ods. 2 Advokátskeho poriadku (informácie môžu byť uverejnené na webových stránkach alebo informačných materiáloch, ktoré nesmú byť verejne prístupné mimo priestorov advokátskej kancelárie) a § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku (advokát, združenie alebo spoločnosť si nesmie prostredníctvom tretích osôb robiť reklamu na reklamných plochách, pútačoch a podobných prostriedkoch reklamy, ani v televíznom alebo rozhlasovom vysielaní alebo filme) nie sú dohodou obmedzujúcou hospodársku súťaž, pričom poukázal na skutočnosť, že je v pôsobnosti stavovskej organizácie, aby prijala zodpovedajúce opatrenia na zabezpečenie riadneho poskytovania právnych služieb. Podľa názoru krajského súdu stavovská organizácia musí disponovať dostatočnou mierou voľnej úvahy.

Uvedený právny názor krajského súdu je podľa odvolacieho súdu správny. Najvyšší súd Slovenskej republiky zhodne s názorom krajského súdu udáva, že advokácia realizuje základné právo fyzických osôb na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a vôbec právo fyzických a právnických osôb na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Ako uviedol krajský súd, je taktiež zameraná na ochranu ďalších ústavných práv, zákonných práv a záujmov fyzických a právnických osôb (§ 1 ZoA), a to zastupovaním klientov pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajobou v trestnom konaní, poskytovaním právnych rád, spisovaním zápisníc o právnych úkonoch, spracúvaním právnych rozborov, správou majetku klientov a ďalšími formami právneho poradenstva a právnej pomoci (1 ods. 2 ZoA).

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, nakoľko sa na advokáta môže obrátiť ktorýkoľvek bežný občan, aby samotný vzťah medzi klientom a advokátom bol založený na základe posúdenia seriózne ponúknutých informácií, a aby tak následne medzi klientom a advokátom mohol vzniknúť vzťah dôvery.

V danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky neprisvedčil tvrdeniu žalobcu, že ustanovenia § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 písm. d) Advokátskeho poriadku sú dohodou obmedzujúcou hospodársku súťaž.

Podľa názoru odvolacieho súdu advokácia a advokáti sú súčasťou súdneho systému Slovenskej republiky, z čoho vyplýva osobitná povaha ich podnikania. Nakoľko sú súčasťou garancií, ktoré demokratický a právny štát poskytuje fyzickým a právnickým osobám na ochranu ich základných práv a slobôd je potrebné, aby bol aj výkon reklamy advokátov regulovaný.

Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu v odôvodnení rozsudku, ktoré považuje za úplné a vecne správne a nepovažuje za potrebné na nich nič meniť ani dopĺňať (§ 219 ods. 2 OSP).

Na uvedenom závere nič nemení ani obsah podaného odvolania, pretože neobsahuje také nové tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli niečo zmeniť na skutkových zisteniach a záveroch rozhodnutia krajského súdu.

Za tejto situácie, ktorú nemení ani obsah odvolania žalovaného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nezostávalo nič iné, ako podľa § 219 ods. 1 OSP rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť, keď sa stotožnil s právnym posúdením vecí a s jeho závermi, ktoré krajský súd náležite odôvodnil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu. Trovy konania v celkovej výške 133,11 Eur, ktoré budú zaplatené na účet právneho zástupcu žalobcu boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu – 45,51 Eur (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky), účasť na pojednávaní pre Najvyšším súdom SR dňa 21. januára 2009 – 53,49 Eur (§ 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky), režijný paušál 1x 5,91 + 1x 6,95 Eur (§ 15 písm. a/ v spojení s § 16 ods.3 vyhlášky). Trovy konania pozostávajú z DPH 19% zo sumy 111,86 Eur, t.j. 21,25 Eur (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 21. januára 2009

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová